

प्रभोः श्रीमहादेव उवाचः रकारादिनानानि श्रुत्व तोमसमुपा
 वृत्तिः समस्तसंनतो मेतिरामनामवसंकयाः रमेति जोगिनोः
 जत्र सत्यानंदचिदात्मक इति भरामुपदेनाशौचं परं वः
 ह्याभिधीयते २५३ रमरामेति रामेति रमेति ॥

 समनोरमेः सहस्रनामतुल्यं रामरामवरानने ॥
 ध्याता ॥ श्री ॥ ध्यात्री ॥ श्री ॥ ध्यात्री ॥ श्री ॥ ध्यात्री ॥ श्री ॥

गितानां कुतो जोगसमाधयः सा च संसारमौरेकसप्तलोकिकनाथकः
वशागाकमलायस्यत्तत्त्वामपिशंकरः अनोधत्पेनसोवेनत्रप
नार्जवसंपदा सर्वातिमायविर्जणसंपूर्णस्यमुहात्मनः कलेनतु
ल्यतामिति देवदेवेन विष्णुना यस्यांसांसावतारेण विनाशद्योवली
यतेः जगदेतत्तथाप्याह दोषायेरदिमोहीताः नानिजन्मजुगाम्
त्युना प्राप्य स्वार्थमेव चः कामाद्यसृष्टिचित्तत्वा कितु सर्वेश्वर
प्रभोः त्वन्मयद्वात्प्रसादादासक्तोऽसि पाठितुं न चे विज्ञासहस्र
नासेतः स्वत्ययंचदसध्वजः नानेकेन तु येन स्यात्तत्त्वलंकाहिम

विष्णु
७

देवः सर्वज्ञ सर्वपूजितः त्वर्लिगमर्त्तते देवे ब्रह्म सूर्यादि
केरपि ततो लभते भिमतां सिद्धिं सर्ववरप्रदः त्वं जन्म
मृत्युरहितः स्वयं न सर्वसक्तिमान् १० सदा ध्यायते किं स्वा
मी नृदिवासा मदनातकः तपश्चरसि कस्मात्वं जतिलो
भस्मधूसरः ११ किं वा जपसि देवेश परं को नूहलं हि मे
अनुयाह्य प्रिया ते स्मी न त्वं कथय शस्त्रतः १२
हा देव उवाच ॥ नैवे कस्यापि कथितं गोपनियं मीदं ममः

२

सर्वपापक्षयो भवेत् विनादानेन तत्पश्चात् विनातिथिर्विनामये
 ४ विनाचेष्टेर्विनाद्याने कथं न विना चैद्रियनिग्रहः वि
 नाशास्त्रमुमुहेऽप्यकथं मुक्तिर्मवाप्यते ५ देवाहि देवेश
 क्षपशि शंकरः कथमभ्युद्ये देव जपध्यानपरायण ह
 नरवत्तवा च ॥ इदमेव पराष्टः पार्वत्या परमेश्वरः य
 द्वाच शृणुष्वंही कथयामि सुविस्तारतः ७ कैलाशशि
 वसिने देवदेव्य गुरुं ८ भगवत्परा
 प्रतिपत्य महादेव पर्य प्रिच्छु दुष्पापयं ।

विलु
३

३
बुलापुरुषदानाद्यैरम्भमेधादिभिर्मन्त्रैः काराण्यिष्य १
गादितिर्यस्यानादिभिः प्रिये १८ गद्याश्वाहादिभिः पि
त्रैवेदपादादिभिर्जपैः तपोभिः कुर्यान्नियमेयमर्चतर्पा
यादिभिः १९ गुरुषु शुभलोसुत्यैर्दुर्मैर्वर्णाश्रमोदितैः
ज्ञानध्यानादिभिः सम्यक्करते जन्मजन्मभिः २०
नयोनितत्यरंश्रयो विलु सर्वश्रमं सर्वभावे रताश्रु
त्यपुराणं पुरुषोत्तमं २१ अनन्यदत्तद्वेसुत्यैर्भोगैः

३

किंतु बद्ध्यामिते भद्रत्वं भक्तासि प्रियासि मे १३ पुरा सत्ययुगे
देवि विशुद्धमतयोः खिलाः यजति विसुमे वै कंज्ञा त्वासा
वैश्वरं १४ प्रयाति परमा मृद्धिर्मे हि क्या मुष्मि किं
पशं यान प्राप्य सुरैः सर्वैरक्षया लेशवर्जिता १५ न
तां गतिं प्रपद्यंते विना भागवतान्तरान् मन्मुखान् दयि सं
श्रुत्य देवा विसुवद्दि मुया ०० वेदे पुराणे सिद्धांते त्रि
नैर्भिर्नांत चेत्तस्मा निश्चयं न हि गच्छंति तत्तत्किं परं महं १६

विलु

४

४
दपि श्रेष्ठं वांछता हे कृतात्मना ॥ १६ ॥ ततः साक्षाज्जगन्ना
थः प्रसन्नो भक्तवत्सलः ॥ असां श्रेणात्मनैवेतान् नृजया
मासकेशवः ॥ २० ॥ देवां पितृन् नृदिजान् नृव्यकव्याद्यैकैरु
णमयः ॥ ततः प्रभृति पूज्यं ते त्रैलोक्येषु चराचरे ॥ २८
मां चोवाच यथा मत्तः पूज्यं श्रेष्ठं भविष्यति ॥ त्वामारा
ध्याय याशंभो य हि श्यामिव रंतवः ॥ ३८ ॥ द्वापरादौ युगौ
भूत्वा कलया मानुषादिषु ॥ स्वागमैः कल्पितैस्त्वं च जना

४

नो विपश्चतपे ॥ ज्ञानेवैराज्यरहिता ब्रह्मचर्यादिवर्जिता ॥ २२ ॥
सर्वदुर्मोहिता वीहोर्नाममाकजालिकाः ॥ सुवेनया ग
तिर्याप्तिनता सर्वे पिधर्मिकाः ॥ २३ ॥ स्मर्तव्यसततं विष्णु
विस्मर्तव्यो न जातु चित् ॥ सर्वविघ्ननिषेधास्युरेतयो
रेव कंकराः ॥ २४ ॥ किंतु ब्रह्मादिभिर्देवैः पुराहृष्टानि र
हस्य ॥ निर्भयं वित्पुनान्मेव यथेष्टं पटमागतान् ॥ २५ ॥
अथ चतुर्चतुर्भुजः पूजासम्पन्नराधितो हरिः ॥ मया चास्मा

विष्णु

५

सर्वैस्त्वर्ययदिच्छसि ॥ ३४ ॥ पार्व ॥ श्री महादेव उवाच ॥ तमेव
तपसानित्यं भजामि स्तोमचिंतयेत् ॥ तनाद्विनिषमहिमाज
गत्युज्योत्सि पार्वति ॥ ३५ ॥ पार्वत्युवाच ॥ तन्मे कथय देवे
सद्यथाहमपि शंकर ॥ सर्वेश्वरि निरुपमा तव स्यां सदृशि
प्रभो ॥ ३६ ॥ श्री महादेव उवाच ॥ साधुधातुत्वयाष्टष्टं
विष्णोर्नगवतः प्रिये ॥ नाम्नां सहस्रं ब्रह्मासि सुखं त्रै
लोक्य मुक्तिदं ॥ ३७ ॥ मेव ॥ उ नमो नारायणाय पुनः ॥

५

नमस्त्रिमुखाङ्गुलम् ॥ ३० ॥ मां च गोपय नेयस्यात्स्वहीरेवोत्त
रोत्तरं ॥ ततस्त्वेप्रणिपत्याह मवोर्चपरमेश्वरं ॥ ३१ ॥
महादेव उवाच ॥ ब्रह्महत्यासहस्रस्य पापं स्यात्स्येत्कथं
चन। नयुनस्त्वदवज्ञाने कल्पकोटिप्रोतैरपि ॥ ३२ ॥ य
स्मान्मया कृतास्यर्द्धा पवित्रः स्यां कथं हरे ॥ सुद्युति स
र्वपपा नीतमेव दशुरेश्वरः ॥ ३३ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥
सदानामसहस्रं मेपावनं मया दाहं ॥ तस्य दानुर्दिनं शोभो

विष्णु
६

स्वयं सेशवः शक्ति कनिष्ठाकाभ्यां नमः ॥ पार्थीर्यं वंजिताशे
सैषु शक्ति करतल करपट्टाभ्यां नमः ॥ उवाच देव परं ब्रह्म
इति हृदयाय नमः ॥ मूलप्रकृतिरिति शिरसे स्वाहा महाब
राह इति शिखायै वयम् ॥ सूर्यवंसद्भुजशक्तिवचाया
ॐ ॥ ब्रह्मादिका मलालित्य इति नेत्रत्रयाय वौषट् पा
र्थीर्यं वंजिताशे वराय स्वाय फट् ॥ दिव्यास्त्रैरत्यस्त्रं स
र्वपापघ्नयार्थं ॥ सर्वाभ्युदसिध्यर्थं ॥ मोक्षार्थं ॥ शान्तिस्तौ

६

महात्मेनेविष्णुहोयहसत्वधिष्णायमहाहंसायधिमहं

॥ २० ॥ ॐ अस्य श्रीविष्णोर्नामसहस्रस्य श्रीमहादेवस्यै
नाशयणं क्षयिषु प्रहृष्टः ॥ विश्वरूपि परमात्मादेवता
अहंविजेशोहंसक्तिः ॥ ॐ ह्रीं किलकं ॥ उवाच देवः परं
स्रष्टातिगुणान्या नमः ॥ मस्तवराहमूलप्रकृतिरितितर्जनि
भ्यां नमः ॥ महावराहश्चित्तमध्यमाभ्यां नमः ॥ सूर्यवंसध्वज
श्चित्तमभ्यां नमः ॥ ब्रह्मादिजामलाहित्यजगदात्मनः

विष्णु
७

रानंदः परोदयः ४१ परोव्यक्तात्परं व्यासपराद्धिः परमेष्ठ
रः निरामयो निर्विकारो निर्विकल्पो निराश्रयः ४२ निरं
जनो निरा ~~ल~~ लो निर्लेपो निरविग्रहः निर्गुणो नीष्कलो
नंतो भयोर्वित्योचलोच्युतः ४३ अतिं द्विभोमितो पारो
निशो निहो व्ययोक्षयः सर्वज्ञः सर्वगः सर्वः सर्वदः स
र्वज्ञावनः ४४ सर्वसाक्षा सर्वसाक्षि रज्यः सर्वस्य स
र्वदृक् सर्वसृजि सर्वसारः सर्वज्ञा सर्वतो मुखः ४५

नामसहस्रजपेविनियोगः॥ **आयुध्याने**॥ विष्णुभासुत्की
रितंगदवलयुगलांकल्यहारोदरांघ्रिं श्रोतिभूषं सुवह्नी
मणिमकरमहाकुंडलामंडितांसं॥ हस्ताद्यचक्रशंखोद्युज
गदममलोपितकौशेहियवासंविद्योतद्वासुमुद्यद्दिनक
रसहशंपन्नसंस्थं नमामि॥ ३८७॥ **उवाच** देवः परं ब्रह्म पर
मात्मा परात्परं॥ परं धाम परं ज्योति परं तत्त्वं परं पदं॥ ४०॥
परं शिष्यं परं ध्येयं॥ परं ज्ञानं परं गतिः॥ परमाद्यं परं अयः प

चिह्नं

चंधैकमोचकः पुराणपुरुषः प्रत्यक्कैतन्यः पुरुषोत्त
मः ५० वेद्यंतवेद्यो दुर्गेयस्तापत्रयविवर्जितः ब्रह्म
विद्याभ्ययो नर्घ्यः स्वप्रकाशः स्वर्गप्रभुः ५१ सर्वोपेय
उदासिनः प्रणवः सर्वतः समः सर्वानवद्यो दुः प्राप्यस्तु
रियस्तमसः परः ५२ कुठस्थः सर्वः संक्षिप्तो वाङ्मनो
गोचरातिगः संकर्षणः सर्वद्वयः कालसर्वभयंकरः
५३ व्यावर्त्तय सर्वगतिर्महेश्वरः प्रेदुरीश्वरः सर्वप्र

सर्वावांसं सर्वरूप सर्वोदिः सर्व दुःसहाः सर्वार्थः सर्व
तो भद्रः सर्वकारणकारणं ४६ सर्वतिसायकः सर्वार्थ
छः सर्वेश्वरेश्वरः ॥ वदिसको महाविष्णु महागुह्यो महा
हविः ४७ ॥ नितोदितो नित्ययुक्तो नित्यानन्दसनातनः
मायापतिर्योगपतिर्वैवल्यपतिरामभूः ४८ जन्ममृ
त्युजरातितः कालातितो वातिगः पूर्णः सत्यः शुद्धबुद्ध
स्वरूपो नित्यचिन्मयः ४९ योगिप्रियो योगमायो भव

विष्णु०
५

श्रीयःपतिः ५८ श्रीशदोपास्यपादंज्वेनित्यंश्रीश्रीनि
केतनः नित्यं वदस्यलस्यः श्रीनिधिः श्रीश्रीधरोहरि
ः ५९ वश्यश्रीनिश्चलश्रीदोविष्णुद्विराधिमेदिरः
कोस्तुभोद्वासीतोहस्कोमाहवोजगवार्तिहा ६० श्रीवत्स
वक्षानि सीमकल्याणगुणभाजनः पितोवरोज्जवायो
जगन्नाता जगत्पिता ६१ जगद्वंदुजगत्स्रष्टा जगधाता
जगन्नीधिः जगदेकस्फुरदीर्घनाहंवादिजगन्नाथ ६२

कृतिरानंदैः प्रद्युम्नो विष्वक्मोहनं ५४ महामाया विष्वक्
विजेयशक्तिः सुरैवेकभूः सर्वकाम्यो न तल्लीलः सर्वभू
तवशोकरः ५५ अनिरुद्धः सर्वजिवो हृषीकेशो मनस्य
ति निरुपाधिप्रियो हं सो हारः सर्वनियोजकः ५६ ब्रह्मा
प्राणेश्वरः सर्वभूतभेदहनायकः क्षेत्रज्ञप्रकृतिस्वा
मिपुरुषो विष्वक्सूत्रघटकः ५७ अंतर्ग्रामि त्रिधामोत्तमः
राक्षसिगुहार्द्रेश्वरः योगिनाम्बुपलनाभः शेषशाय

विष्णु०
१७

सप्तलोकैकजठरः सप्तलोकैकमंडनः ६७ स्मृष्टिस्थि।
त्यंतकचक्रिशार्ङ्गध्वजागदाधरः ॥ शंखभृत्तदकिपञ्च।
पाणिर्गुरुडवाहनः ६८ अनिर्देश्यवपुः सर्वः सर्वत्रै।
लोक्यपावनः ॥ अनंतकिर्तिर्निर्गुणः पौरुषः सर्वमं।
गजः ६९ सूर्यकोटिप्रतिकारो यमकोटिदुरासदः।
ब्रह्मकोटिजगत्सृष्ट्यवायुकोटिमहाबलः ७० को।
हिंदुजगदावंदिशं भूकोटिमहेश्वरः ७१ पुनरेको हस्तद्विवान्

सर्वं श्रयामयः सर्वसिधार्यः सर्वविरजित् सर्वमोद्यो
द्यमो ब्रह्मरुद्राद्युल्कष्टचेतनः ॥ ६३ ॥ शोभोपितामहो ब्र
ह्मपिताशक्राद्यधिष्णः ॥ सर्वदेवप्रियः सर्वदेवमूर्ति
रनुत्तमः ॥ ६४ ॥ सर्वदेवैकसरणं सर्वदेवैकदेवते यग्य
भग्यज्ञफलदोयज्ञे सोयज्ञभावनः ॥ ६५ ॥ यज्ञत्राता यज्ञ
पुमान्वनमालिङ्गिजः प्रियः ॥ द्विजैकमानदो विप्रकुल
देवो सुशंतकः ॥ ६६ ॥ सर्वदुष्टान्तकः सर्वसुखानन्दनः ॥

विष्णु०
११

वैकुण्ठेन तमहात्म्यो महायोगिश्चरोत्सवः नित्यत्रिस्तोत्रम्
द्रावोनिः शंको नरकोतकः ॥ ७६ ॥ दीनानाथेक सरणो वि
श्वेकव्यसनापहः जगत्कृपाक्षमोऽस्मि नित्यं कृपालुम्
जनाश्रयः ॥ ७७ ॥ योगेश्वरः सदोदितां वदितुं विविर्जि
तः अद्वैतज्ञो विश्वरेताः प्रजापतिस्तथाधिपः ॥ ७८ ॥
शक्रवत्सार्वभौतपदः शंखचक्रार्धधामधराः सूर्यसोमे
क्षसो विश्वभोक्ता सर्वस्य पालाः ॥ ७९ ॥ जगत्पतेर्दर्मसेव

११

सककोटविलाशवान् ॥ ११ ॥ कंदर्व्यकोटिलावण्येयदु
 र्गाकोट्युरिमर्दनः ॥ समुद्रकोटिगंभीरस्तिर्धकोटिसमाह
 यः ॥ १२ ॥ हिमवत्कोटिनिःकंपकोटिब्रह्मांडविग्रहः ॥ के
 द्यश्चमेघपापघ्नीयज्ञकोटिसमार्चनः ॥ १३ ॥ त्वधाकोटि
 स्वास्थदेवः कामधुःकोटिकामदः ॥ ब्रह्मविद्याकोटि
 रूपः शिपिविष्टः शुचिश्च ॥ १४ ॥ विश्वेभरस्तिर्धपादः ॥
 पुण्यस्त्वप्युक्तिर्नित्यः ॥ आदिदेवो जगन्नेनो मुकुंदः ॥ कालमैमिहाः ॥

विष्णु०
१२

सर्वदेवतलिवेशो ब्रह्मणादिनियोजकः॥ ब्रह्मशंभुपरा
ध्यायुर्वलज्येष्ठः॥ शिशुश्चराट्॥ ८५॥ विराट्कृतपराधीनः
स्तुत्यः॥ स्तोत्रार्थसाधकः॥ परार्थकर्तृकृत्यज्ञः॥ स्वार्थकृत्य
सदोजितः॥ ८६॥ सदानवः॥ सदाभद्रः॥ सदाशान्तः॥ सदाशिवः॥
सदाप्रियः॥ सदाबुधः॥ सदापुष्टः॥ सदाचिंतितः॥ ८७॥ सदापू
तः॥ पावनाम्बोवेदगुह्यो वृषाकपिः॥ सहस्रनामानियुग
स्वतुर्मुनिस्तुर्गुणः॥ नमो॥ ध्यातव्यः॥ सवसाद्यो महापुत्रः॥ सर्वज्ञः॥
भुजः॥ १२

द्वे रोविश्वधुरंधरः निर्ममो विललोके शोको दुतभोगवान्
 ८० विश्वमायो वश्यविश्वे वा विश्वकेन नाशुरो तमः सर्वश्रे
 यः पतिर्दिव्या नर्घ्यभूषणभूषितः ८१ सर्वज्ञ एतन्नाय
 : सर्वदेत्येयीदर्यहा समस्तदेव सर्वश्च सर्वदेवतनायक
 : ८२ समस्तदेवकवचं सर्वदेवसिरोमणिः समस्तदेवता
 दुर्गप्रपन्नाशानिर्धजरुः ८३ समस्तभयमिन्नामा भगवा
 न्निहृष्टः प्रवाः विभूः सर्वहृत् सर्वहृत् सर्वहृत् सर्वहृत् ८४

विष्णु
१३

अनंतविद्याप्रभवो मूर्त्तविद्याविनायकः॥ सार्वज्ञदेवगज्जा
पुनासकोमधस्सदनः॥ १४॥ अनेकमंत्रकोटिशः शब्दवह्ने
कपाशगः॥ आदिविद्वान्वेदकर्ता वेदात्मा श्रुतिसागरः॥
१५॥ ब्रह्माश्रये वेदाहरणं सर्वविज्ञानजन्मभूः॥ विद्यारा
जो ज्ञानमूर्तिर्ज्ञानसिन्धुरखंडधिः॥ १६॥ सत्यदेवो महा
शृंगोजगद्बीजो बहिः प्रथक्॥ लिलाव्यासः खिलांभोधी च
तुर्वेदप्रवर्तकः॥ १७॥ आदिवर्मो विद्याधारः सृष्टिहृतजगद्गुरुः॥

१३

नारायणोऽमुं जकेशः सर्वयोगः त्रिनिःश्रितः ॥ ८१ ॥ वेदसा
रो यज्ञसारसामसारोऽस्तपोनिधिः ॥ साध्यश्चेष्टः पूरणवि
र्निष्ठा सांतिप्रदायकः ॥ ८२ ॥ शिवः श्रीमूलविध्वंशिश्रीकं
ठैकवत्प्रदः ॥ नरः कृष्णो हरिर्हृर्मनंदनैर्दुर्नजिविनः ॥ ८३ ॥
आदिकर्ता सर्वसत्यः सर्वस्त्रिभुवनदर्पहा ॥ त्रिकालजित
कंदर्प उर्वशिः सृज्जुनीश्वरः ॥ ८४ ॥ आद्याकविर्हयग्रीवः
सर्वबागिश्चरेष्वरः ॥ सर्वदेवस्यो ब्रह्मसुः कर्माक्षरीपतिः ॥ ८५ ॥

विष्णुः
०८

ब्रह्मादिदुःसहस्योतिर्युगांताभ्यतिभिषराः। कोटिवज्राधि
कनखोजगहः। प्रेक्ष्यमूर्तिधृक् ३। मात्रिचक्रप्रमथने।
महामात्रिगणैश्चरः। अचिंत्यामोघावीर्जद्वयः। समस्त
स्तासुरधस्मरः ४। तिरण्यकशिपुक्षेदि कालसंकवर्णीप
तिः। कृतोतवाहनसद्यः। समस्तभवनासकैः ५। सर्ववि
घांतकः। सर्वसिद्धिदा। सर्वहरकः। समस्तपातकहृत्सीसिद्धं
वादिकाह्वयः ६। भैरवेशो ह्यर्तिघ्नकालकेटिदुरासदः।

२५

अमरिक्तदेवौद्यः पियुषोत्पतिकारणं ॥ १५८ ॥ आत्माधारो ध
 राधारो यज्ञांगो धरणिधरः ॥ हिरण्यार्तरः पृथ्विपतिः ॥ आ
 दितिकल्पकः ॥ १५९ ॥ समस्तपितृभीतिघ्नः ॥ समस्तपितृ
 जीवनं हव्यकव्यो भुग्हव्यं कव्ये कफलदायकः ॥ १६० ॥ रो
 मांतर्लतिजलधिः ॥ क्षोभिताशवसागरः ॥ महावराहो यज्ञ
 घोर्ध्वंशनीयाज्ञिकाप्रयः ॥ २ ॥ श्रीनृसिंहो दिव्यसिंहः सर्व
 रिष्टार्तिहृत् ॥ एवम् ॥ एकवशिष्टुतवलोद्यन्मंत्रैकमंजन ॥ २

गगनकोटिदर्यत्रोऽसहस्रैर्गोत्रैः देवदानवैर्दसैः
 गङ्गादभीषाणः १२ समस्तनारकीनाताजगद्भक्तभक्तः
 उग्रसौंवरमांजारकालमूर्खकभक्तः १३ अनन्तायुधदोर्
 डोन्सिधोविरभङ्गीतः जोगनिचक्रयुग्मेशोमकारिपुत्र
 मांसभुक् १४ उग्रनारायणोमेघरूपसंकरवाहनः मेघ
 रूपशिवनाताऽष्टशक्तिसहस्रभुक् १५ तुलसीवत्सल
 भोविरोबाभाचारोषिलेष्टः महाशिवशिवानन्दोन्मै

दैत्यगर्भस्त्राविनामा स्फुटवह्नाङ्गर्जितः ॥ ७ ॥ हृतमात्रावि
 लत्राताद्भुतरूपो महाक्षीः ॥ ब्रह्मचर्यशिरःपट्टिदिक्यालो
 धाङ्गिभूषणः ॥ ८ ॥ द्वादशार्कशिरोदामा रुद्रशिर्वेकनुपु
 रः ॥ योगिनीयस्तगिरीजात्राताभैरवतर्जकः ॥ ९ ॥ विरचक्रे
 चरोत्युष्योयमारिकालसंवरः ॥ क्रोधेचरोरुद्रचंडिप
 रिवारादिदुष्टभुक् ॥ १० ॥ सर्वोद्धोभ्योन्त्युन्त्यु कालम
 लुनिबलेकः ॥ असाध्यसर्वयोग्यः सर्वदुर्गहोयहृत् ॥ ११ ॥

पत्रिसिरोहरः पाथानास्तसदा पुन्योदित्यासानित्यखंडनः २२ ॥
 हरितामिलदेवेष्टोविश्वार्थैकवताररुतः सुभायानित्यगुत्यात्मा
 भक्तिचिंतामलिसदा २३ वरहः दार्तबीजादिराजराज्यवदेवघ
 विश्वश्वाद्योमिताचारोदत्तात्रेयोमुनिश्वर २४ परसक्तिस
 दाम्निष्टो जोगानंदसप्तोत्तमः समस्तैद्रियतेजोहृत्परमाम्
 तपश्चयः २५ अनुस्रयागभर्तृभोगमोक्षशुषवदः जमदः
 मिऊलादित्योरैलकाशुतसक्तिहृत् २६ साहहत्यादिनिर्ज
 पः स्कंदजित्बीषराज्यदः सर्वव्यापकवीरदर्वदाकार्त्तवीरनी

ककपालधृक्: १६ जिल्लिचक्रेश्वरसकृदिव्यमोहनरूपदः
गौरिसौभाग्यदोमायानिधिमीयाभवापहः १७ ब्रह्मतेजोम
योब्रह्मश्रीमयः श्रुत्रिविक्रमः सुब्रह्मन्योबलिर्धर्मिमैवोमो
दितिदुखहा १८ उपेंद्रो नृपतिर्विशुः कस्यपान्वयमंडुनः ६
बलिसराज्यदः सर्वदेवविद्यानंदोद्युतः उचक्रमः त्तिथिवा
दक्षिपदश्चत्रिविक्रमः व्योमयादश्चदांभः पवित्रितेजगत्रा
यः २० ब्रह्मेसाधमिबिर्विद्यामिंतधर्माद्विषाः ७ वनः अचिर
मृतविस्तारोविष्णुहोमहाबलः २१ राहमुद्रापरंगदिमृगु

७
 राडाद्युपराजोधर्मधुरंधरः ३३ नित्यस्वस्याश्रयसर्वभक्त्याहिष्ठये
 कभरु नररत्नेरत्नगर्भोधर्मोध्यक्षोमतानिधिः ३४ सर्वश्रेष्ठाश्रा
 यः सर्वसखास्वयामविर्जितान् जगद्विदासरथिसर्वरत्नाश्रयो न
 पः ३५ समस्तधर्मस्तु सर्वमंधइष्टाभिलातिहुरः अतिंद्रोज्ञानविः
 ज्ञानप्रारदृष्टाछमावुधि ३६ ततः प्रहृष्टसिष्टेष्टो हर्षसोकाचन
 कुलः पित्राज्ञात्यक्तसाम्राजः सयन्नोदयनिर्भयः ३७ गुरुदेसार्थ
 तः श्वर्जशिवस्पर्धाजडाधरः चित्रकूटानिरनाडिर्जगदीशोबने
 चरः ३८ यथेष्टानोद्यसर्वास्त्रोदेवैर्ज्ञाननयादिहाः ब्रह्मेष्टादिनैते

२९ सप्तद्विपावतिदाताशिवाचार्जेकविश्वभुक्तः शिवाविलक्षण
नकोसोभीष्माचार्जेकविश्वतः २८ द्रोणाचार्जेगुनुर्विश्वजेवधवा
रुतातरुतः अदितियस्तपोमूर्तिब्रह्मचार्जेकदक्षिणः २६ स
नुश्रेष्ठसतासेतुमहियात्रीषभोविराट् आदिराजदितिविदाः स
वरनेकदोहकतः ३० यथुर्जन्माधिकदक्षोगीश्वकीर्तीनिर्देतैः ।
जगद्वतिप्रदः श्वक्रः वर्तिश्रेष्ठदूपाश्रयः ३१ सनकादिमुनिः
प्राप्यभगवन्भक्तिवर्धनः वर्णाश्रमादिधर्माणां कर्ताव्यक्तापूर्व
तकः ३२ सर्ववैद्यध्वजोराजोराजवत्सलः साकल्योत्तमः

ससुलोकर्षदक्षिणः ४५ बरदसलगच्छत्ययौल्यस्तकुलकृतनः
 रावणिस्रष्टस्तद्विक्रमकर्ममिडग्रह ४६ रावणैकशिरः
 तानिः संकेदिकराज्यदः स्वर्गास्वर्गत्वविकेदिदेवैद्रानिद्रता
 हरः ४७ रत्नोदेवत्वहृत्तमधर्मात्वप्रपुरोष्टदः नतिमान्नदसा
 ह्यारिदत्तराज्यविभीषणः ४८ सुधाबुद्धिमृतासवश्चसेन्योनी
 वनेकदः देवबाह्यएनामेकधातासर्वामराचितः ६ ब्रह्मश्रेष्ठ
 इन्द्रादिर्बेद्यार्पितसतिप्रियः अज्ञोऽध्याबिलराजाग्रसर्वभू
 तमनोहरः ५० स्वाम्यतुल्यरूपादंडोहीनोत्कृष्टैकसप्रियः ॥

लीकोमारिचघोबिराधहा ३३ ब्रह्मसोपहतासषदंडुकारन्यपावनः
चतुर्दससहस्रोग्रच्छोशेकसरेककृत् ४० स्वगारिल्लितिरहंता ३६
पणसोअनार्दनः जटायुषोग्रिगतिदोगस्त्यसर्वस्वपात्रगद् ४१
लीलाधनुकोटपास्तदंडुभ्यस्तमहाचयः सप्ततालव्याधाच्छृङ्ख
लपातालदानवः ४२ सुग्रीवराज्यदोहिसमनसेवाभयप्रद हनु
मदुदमुष्येसः समस्तकपिदेहचरः ४३ सनागदेत्यबोलोकस्य
एकलिकृतसागरः सल्लेखकोटवाणैकशृङ्खनिदग्धसागर ४४
समुद्राक्षुभं कबं धनुर्गोमिधिः ४५ असाधसाधकोत्मका

भरतोसमगंधर्वकोटिघोलवणांतकः सञ्जुघोवेघराहायुर्वेदग
 भोषधियति ७ सित्यामृतकरोधनस्तरिजंजोगरः रज्जोरि
 मञ्जुराजीवोदधिणेनोद्विजप्रियः ८ किन्तमुधायदेशाकेशे
 योऽध्यापितामरः विश्वार्थसेव्यनुदार्थसिरहेताधितामृ
 तः ९ वाजपेयादिनामार्तिवेदधर्मपरायणः श्वेतद्विपाव
 तिसंख्याप्रणेतारसर्वसिधिराट् १० विश्वप्रकाशितज्ञानजे
 गामोहनमिश्रहा देवहत्यात्मजसिद्धकपिलकर्दमात्म
 जः ११ जोगश्यामिध्यानभंगसगरात्सञ्जभस्मकृतः धर्मो

अथ द्वावप्यायदर्शिहीनार्थाधिकसाधकः ५१ वधव्याधातुः
चित्तकृतारकोविलतुक्तं पार्वत्याधिकमुक्तामाद्रित्यात्यक्तस
गरिजीतः ५२ साक्षुत्कुरालबद्धेनैशमित्तोत्पराजीतः कोस
लेद्रोविरवाहसत्यार्थत्यक्तसोदरः ५३ सरसंधाननिर्धूतध
रणीमंडलोदयः ब्रह्मादिकाम्यसंनिध्यसनाथिकृतदेवतः
४ ब्रह्मलोकासचाडालाद्यसंब्रवातिसाथिपः स्वर्नितगदंभा
त्वादृशीरायोध्यावनेककृत ५ द्वासुद्धितीयसोमित्रित्त
एषहतेभजिते विष्णुभक्तारासोमित्रादुकाराजनिर्धितद

दास्यताग्रजः देवकीबभ्रुदेवाह कस्यपान्येयमेडनः^{दीती} वार्त्तिथसत्त
 तांश्रेष्टसोरिर्जडकुलोद्धः नराकृतपरंब्रह्मसुखसाचिवरप्र
 दः ६ ब्रह्मादिकाभ्यलालित्यजगदाश्वर्जसेसवः एतनाग्रस
 कटभिर्जुसलार्जुनभंजः ७० वाताशुरारिकेशिघ्रोधेनुकारि
 र्गविश्वरः दामोदरोगोपदेवोजसोदानंदकारकः ७१ कालीय
 मर्दसर्वगोपगोपिजनः प्रियः लीलागोवर्धनधरगोवीर्य
 गोकुलोत्सवः ७२ अरिष्टमथनः कमोत्तमगोपिविमुक्तिदः
 सद्योबलयापीडवादिवाहरमर्दनः ७३ केदारिसमसेना

दृष्येद्रोशुरभिपतिशुद्धात्मभावितः संभ्रान्तिपुरदोहेकस्थेर्जीवि
 श्वरयोद्धः भक्तसंभुजितोदेत्यामृतवापिसमस्तपः ६३ सत
 प्रलयविश्वेकस्थेर्जीविश्वरयोद्धः ^{विषाधक} ^{नागराट} सद्यदेवसहस्राक्षिसहस्रां
 धिसिरोभुजः ६४ फणमणिकणकारंजोजिताध्वेमुदाचितः
 कालासिनुदजनकोमुसलास्तोहलापुधः ५ नीलांबरवात्रा
 शोमनोवाकायदोषदाः अशंतिवादिष्टमात्रवातितैकदम
 ननः ६ वलिसंयममनोघोरोरोहिण्यप्रलंबतः मुष्टिकमोः
 दिविदहाकालिंदिभेदनोबलः ७ रेवतिरमणः दर्वभक्तिष

२१

संभुप्रतिज्ञाविध्वंसिकाशनिर्दग्धनायककाशिशगणकोटि
 प्रोक्तोक्तसिद्धादिज्ञार्चकः ८१ ज्वलतिब्रतयोवैश्यपुराशिववर
 प्रदः ८२ करेकप्रतिष्ठाध्वक्त्वाससंकलितः ८३ सिवकन्या
 बतपातकृष्णात्पशिवारहा महालक्ष्मिर्बहुर्गौरिवातोव
 दलवृत्रहा ३ शुधामासुचुकुंदेकनिकालयबनेष्टकृतः
 जमनापतरानीतपरिलीनदिजात्मजः ४ श्रीदामरंकभउ
 त्पार्थभूम्यानिर्तेद्रिनेभवः ५ इष्टतशीशुपालेकमुक्तिकोव
 रकेश्वरः ५ आचांडालादिकप्राप्यदारका निचिकोदकृत

दिराजव्यापारितामरः शुधर्माकितभूर्लोकोजरासंधबलोतक ४
 त्याक्तभजनजरासंधेसीक्षेनयसप्रदः सांदीपनमृतापत्यदाताकाऽ
 लातकादजित् ५ समस्तनारकिजातासर्वभूपतिकोटिजित् बुक्ती
 णीरसंभोजुक्तिसासनोनरकांतक ६ समस्तशुंदरिकोतोमुरारि
 उडध्वजः एकाकिजित्बुधार्कमत्रदाघविलेश्वर ७ देवेन्द्रदण्ड
 कल्पद्रुमालंकृतभूतलः नाणबाहूसहस्राक्षिनघादिगणका
 ढजित् ८ लीलाजितमहोदयोमहादेवैकहरजितः इद्रायोजुन
 निर्भगाजयदपाडवैकल्लत् ९ काशिराजसिरसेतोड्डसर्कः
 कसदैवः विश्वेश्वरसमानिद्राकसीराजमुतादनः १०

श्वकेतुविश्वदत्तोधिस्तुषः अनिउद्गोवहद्वस्तप्रत्युमाविश्वमो
 हनः २ चतुरात्माचतुर्वर्णचतुर्जगविधायकः चतुर्वर्दैकविः
 श्वात्मासर्वोक्तिष्टासंकोटिस्तु ३ अत्रात्रात्रात्रापुराणविश्वामसा
 वासहस्तकृत्ः महाभारतनिर्माताकविंदोवादरायण ४ कृष्ण
 देवायनसर्वस्तुषार्थैकवांधकः वेदांतकर्ताब्रह्मेकव्यंजक
 पुत्रवैसक्त ५ बुद्धोद्धानजितप्रोषदेवदेविजगन्त्रियः निरा
 युधोजगजेत्रोश्रीधनोदृष्टमोहनः ६ देत्येवदवहिकर्तावेदा
 र्थस्तुतिगोपकः सोसोदादनिर्मदुष्टुषदः सदस्यति १० ॥

अकुरो हवमुल्लोकमक्तम्वदमुक्तिदः ६ श्वबाललिजलक
 १३ मृतवापिकृताएवः ब्रह्मास्त्रदग्धगर्भस्तपरिच्छिजोवनेक
 दः ७ परिलिनिदिजश्रुतोनेतार्जुनमदापहः मुहमुद्राकृतेग्रः
 स्तभीष्माद्याविलकोरवः ८ पार्थीर्थव्यं डितशिष्यदिव्याल्लप
 र्थमोहभृत् गर्भसापक्षलध्वस्तर्जादवोनिभिरापहः ९ ज
 राव्याधारिगतिदस्मृतमात्रविलेष्टद कामदेवोरतिपतिमं
 भयः सांबरान्तकः १० अनंगोजितगोरीशोरतिकातिमं देशि
 तः हृष्येसोविश्वविजईस्सरकासेश्वरिणीयः ११ उषासतिवी

प्रवेशाग्रामरिचिर्जनकाग्रणि ३ कस्यपोदेवराडिंद्रप्रह्लापोदेस
 राक्षसि नवत्रेसोरवीस्तेजश्चेष्टशुक्रकविश्वर ४ महिषैराहुत
 विष्टुरादित्योसोबलिश्चराट् बाधुर्वह्निशुचिश्चेष्टसंकरोतुद्रग
 हुत ५ विद्वत्तमश्चित्ररथः गंधर्वाग्रोरुतमः वर्णदिरग्रा ॥
 निगोरिसत्तयायाश्रीश्चनारदः ६ देवार्विराष्ट्रांडवाग्रोर्जुनोव
 दप्रवादराट् पवनः पवनेशानोवतुल्योयादशोपतिः ॥ गंगा
 तीर्थोत्तमोद्भूतंकलकाग्रं वरोवधं संनशुदर्शनो ह्लाग्रं वज्रं
 प्रहरणोत्तमं ७ उत्तेश्वरा विजितांते सवमइमेश्वरं शुभं

यथाजागृष्यिलरूपशार्बशुन्यापिलेष्टदः चतुकोटिपृथक्तात्वं
 साधारमितेश्वर ८ योषेडवेदमार्गसयोषेडश्रुतिगोपकः क
 ल्किः विष्णुर्जसः पुत्रकलिकात्नविलोपकः ९ सन्नेष्टकोटि
 एष सर्वसिष्टद्विजातिकृतः सत्यप्रवर्तकोटेवद्विजडीधकृ
 १५६: २०० अश्वमारादिरेवंतद्विदुर्गतिनाशनः सद्यत्मा
 नंतलक्ष्मिस्तुनिशेषगोत्रधर्मकृतः १ अनंतश्चण्डायोगेह
 मरणादिभेदजः असाध्येकजगत्तात्ताविश्ववंधोजगद्
 जः २ आत्मतत्त्वाधिपुंकार्त्तेश्वेष्टोविधिउमापति भतिश्रेष्ठ

२४
 कादिसर्वेश्वरैकसाधनं^{१४} विष्णुलोकैकसोपानं सर्वदुखविना-
 शनं समस्तसुखदेसद्यपरं निर्वाणदायकं १५ कामक्रोधादिनि-
 शेषमनोमलविशोधनं सांतिदं पावनं नृणामहापातकनाम-
 पि १६ सर्वेषां प्राणिनां माणुसवीभिष्टफलप्रदं सर्वविघ्नप्रस-
 मनं सर्वारिष्टनिवारणं १७ चोरदुखप्रसमनं तिब्रदारिद्र्यनाश-
 नं १८ एतन्मया प्रहंगुणं धनधान्यपुसत्करं १९ सर्वेश्वरप्रदं स-
 वैसिद्धिदं सर्वधर्मदं तिर्यजज्ञतपोदानव्रतकोटिफलप्रदं २०
 जगज्जगत्प्रशमनं सर्वविघ्नप्रवर्तकं राज्यदं भूयःशानं

धत्येकपत्रिसोसश्वथोमेवबृहदार ६ अध्यात्मविद्याविद्याया
 प्रणवकुंदसांबर मेनुगिरपतिमार्गमासाग्रंकालतत्तमः
 १ दीनायात्माश्वसिद्धकपिलः सामवेदराट् ताधैर्केर्गेद्रो
 त्वशोबसंतः कल्पपादपः ११ दाहश्रेष्ठकामधेनुरातिग्राश्व
 शुद्धतमः चिंतामणिगुरुश्रेष्ठमाताहितः तमः पिता १२ सि
 द्धोमृगेदीनामृगेन्द्रोवाशुकीन्द्रवरोनृपः १३ वर्तुलोबाहल्लोश्व
 कनुणाग्रं नमोनमः इत्येतद्वाशुदेवस्यविष्णोर्नीमसहस्र
 कं १३ सर्वापराधसमन्तरंभक्तिविवर्धनं सर्वसुखस्वले

२५

२५

न्यदाशिनै देयं पुत्राय सिष्याय शुद्धे हितकाम्ययो २७ मत्स्यः
 सादा ददौ तेनेदं गृहिव्यति च नारदः लोकानां भाजहि नानां जे
 नहु खं विनस्पति २८ द्वित्रेषु बेष्वेष्टेयै न दार्जो बर्ते भविष्यति
 नास्ति विष्णो परं सत्यं नास्ति विष्णो परं तपः २९ नास्ति विष्णो परं
 ज्ञानं नास्ति विष्णो परं जपः नास्ति विष्णो परं स्थानं नास्ति मंत्रम
 वेष्टव ३० किंतु स्य बहूभिर्मंत्रैः साहो किं बहु विस्तरे वा ज्ञेयं य
 सहस्रेष्वभिक्तिर्जस्य जनार्दनः ३१ सर्वतिथिं मयो विस्वसात्
 मयः प्रभुः सब कुरु मयो विष्णु सत्यं सत्यं वरा माहं ३२ आचल

रोगिणोऽसर्वरोगहृत् २० वंध्यानां श्रुतदं चासुहीतानां जीवतप्रदं
भूतयहं विषध्वंसिग्रहपीडाविनाशनं २१ मागल्यं पुन्यमायुष्यं
श्रवणात्यठनाजपात् सक्रिदस्याविलोवेदासांगिमंत्राश्चको
टिद्राः पूराणशारुस्मृतयः श्रुतासूयपठितास्तथा जप्त्वास्ते
कोष्ठरंश्लोकं वाटं वा पठितः प्रिये नित्यं सिध्येति सर्वं ह्यमुचि
एकिमुक्ताविलं नानेन सदृशं सद्यः प्रत्ययं सर्वकर्मशुः ॥
इदं भद्रं इत्युवाच गोप्यं पाठ्यं त्वार्थैकसिद्धयै नानेन वा यदातः
यं निःकल्योपहृतात्मने २२ भक्तिप्रज्ञाविहीनो न वा वैशुलामा

२६

प्रकाशितो न मे यस्या प्रमादादित्यसक्तयः अहो सर्वेश्वरि विस्मो मर्तुः
 देवोत्तमोत्तमः भवदिदीपुर्मुहेशामान्य इव विक्ष्यते महियस्या
 हिमाहातं भजमाना भजंतिरः क्षिप्रितोस्मितथापापानुवेक्षंति क
 णमया मया पिवा ल्ये स्वपितु प्रजाभ्यो भवदादयः दुखादसक्ताः
 संपोष्टुं श्रुत्यानाध्यासितासितावुराः तया संविहिताभ्युपगम्य प्रजाभ्यो
 भवदादयः बिलसतिससक्रोधाससुहृत्सिन्धवो धर्माधवाः तु
 याचिना क देवत्वं कैश्चर्जकपरिश्रुः सर्वभजंति जीवन्तो यातनाति
 व संस्थितः तान्ते नैव धर्मार्थकाममोहादिदुःखैः दूषिता मोऽ

सारसर्वस्वसत्यमेतन्मयोदितं पार्वत्युवाचः धन्यास्मिन्नुगहिता
 स्मिन्कृतार्थास्मिन्जगत्प्रभो जन्मएदंश्रुते सर्वं त्वद्ग्रहस्यंशु दुर्लभः
 अहोवतमरुत्कृष्टं समस्तशुखं देहरो विद्यमानेपि सर्वं सिद्धं
 दालि स्यति मम श्रुतो जटिलोभस्मलिप्तो गंतपश्चि विष्णुतेजनेः
 । जमुदित्यसदानाथो महेशोपिदिगंबरं ततोधिकोत्तकोटं व
 लस्मिन्कातान्मधुह्रिषः यन्मत्वं चिंतते सर्वं त्वया जोगेश्वरेण हि ।
 ततपरं किमुधिकं पुरं श्रीपुत्रुषात्तमातुः तमविज्ञायकं मुदा भ
 जमाना भजेति एः सुखतास्मिन्त्वयानायाचिरं नृदयमिष्वरं ॥ ॥

Acc. 244

२८

२७

वसुधैव कुटुम्बकम्
सुखं हि जगत्
महः

A square tile with a central floral motif. The flower has multiple layers of petals, with the outer layer being larger and more rounded. The center is a small circle. The tile is framed by a double-line border.

एउत्तरखंडेउत्तरं
देविस्त्रोसहस्रः
अस्त्रिनेशुक्तपुत्र
वासरोविस्त्रोसह
सजसेनतु॥लक्ष
शिवंसर्वजगत्स्वपं॥